

Skolebesøg/observation

Denne opgave handler om, hvad du kan gøre, hvis du får muligheden for at besøge en grundskole under ambassadøropholdet. Opgaven er delt i fire (A-D): A) handler om, at du selv underviser, B) handler om at gennemføre et interview med lærere eller elever, C) handler om at observere skolen og D) handler om at udføre en systematisk observation af undervisning. Det er ikke et krav, at du skal udføre alle fire delopgaver, selvom du er velkommen til at gøre det, hvis du får mulighed for det.

Hvad får du ud af det?

Du får blandt andet:

- indsigt i, hvordan undervisning bliver planlagt og gennemført i nabolandet,
- en fokuseret samtale om didaktik med studerende/lærere i nabolandet,
- nye perspektiver på undervisning,
- anledning til at formidle disse nye perspektiver til dit eget hold og sammenligne forskellige perspektiver,
- erfaring med interview og/eller observation som metode
- mulighed for at undersøge ligheder og forskelle mellem grundskoler i dit eget land og i nabolandet.
-

Før besøget

Når du får kontakt med underviseren fra værtsinstitutionen, forhører du dig om, hvorvidt det er muligt at tage på skolebesøg.

A. Undervisning: Hvis du er så heldig at få lov til at undervise selv, aftaler du, hvad du skal undervise i og i hvilket omfang. Du kan finde inspiration i Opgave 6, hvis du selv må bestemme undervisningens emne.

B. Interview: Det er også en mulighed at interviewe lærere eller elever på skolen. Tænk derfor igennem, hvad du kunne tænke dig at spørge om. I Opgave 3 kan du få hjælp til, hvordan du kan gennemføre et interview, samt etiske retningslinjer.

C. Skoleobservation: Hvis du planlægger en observation af skolen, er det en

god ide at tænke over, hvad du skal se efter. Der kan være stor forskel på, hvordan skolerne i nabolandet ser ud: Det kan handle om socioøkonomiske forhold, hvordan skolen fysisk fremstår, hvordan klasserummene er organiseret, hvad der hænger på væggene osv.

D. Undervisningsobservation: Hvis du får mulighed for at observere undervisning på skolen – enten udført af de praktikstuderende eller af skolens lærere – kan det være udbytterigt at bruge Observationsskemaet som grundlag for en struktureret og fokuseret observation. Det optimale er, hvis du får lov at observere undervisning i førstesprogsfaget. Skemaet er omfattende, og det er ikke meningen, at du skal udfylde alle punkterne. Tanken er, at du skal udvælge nogle fokuspunkter, som du finder interessante/relevante. Sæt dig ind i skemaet, inden du tager ud på skolebesøg. Observationsskemaet finder du nederst.

Under besøget

B. Undervisning: Hvis du skal undervise, er det meget vigtigt at bruge kommunikative strategier såsom at tale langsomt og tydeligt og undgå ord og vendinger i dit eget sprog, som du ved kan være vanskelige at forstå. Det kan være en god ide at bruge et digitalt præsentationsværktøj (fx Powerpoint), så eleverne får meget visuel og skriftlig støtte i undervisningssituationen.

C. Interview: Hvis du ikke allerede har aftalt, hvem du skal interviewe, beder du om at interviewe en lærer/elev og gennemfører interviewet, se ellers Opgave 3

C. Skoleobservation: Tag kontakt med en ansat på skolen, som kan fortælle dig lidt om skolens historie, socioøkonomiske forhold, elevgruppen og de ansatte. Gå en runde på skolen, og noter dine observationer.

D. Undervisningsobservation: Bed om en samtale med afsæt i Observationsskemaet med de praktikstuderende/læreren, der skal undervise. I denne samtale samler du baggrundsinformation til punkt 2: læringsmål og punkt 3: indhold. Spørg også, om du kan få lidt at vide om punkt 6: begrundelser for faglige og didaktiske valg for lektionen. Under selve observationen noterer du stikord, som du skriver ud så hurtigt som muligt efter observationen. Det kan for eksempel være, hvordan de praktikstuderende/læreren tager højde for elevernes forskellige læringsforudsætninger (differentiering). OBS: Husk at anonymisere notaterne. Under punkt 8: Observation: Didaktik er målet, at du retter opmærksomheden mod fagdidaktiske perspektiver i førstesprogsfaget. Måske opdager du, at noget er ens eller anderledes fra det, du er vant til fra undervisning i eget land?

Efter besøget

Når du kommer hjem, beder du din underviser om at få lov til at dele dine erfaringer med holdet.

- A. Fortæl, hvordan det var at undervise elever i nabolandet.
- B. Præsenter interviewet/-ene, du gennemførte.
- C. Fortæl om skolen, du besøgte.
- D. På baggrund af dine notater fra Observationsskemaet præsenterer du dine observationer.

Reflekter over følgende: Hvilke ligheder og/eller forskelle bemærkede du under skolebesøget? Var der noget, der overraskede dig? Hvilke strategier måtte du eventuelt tage i brug – både kommunikative og repair-strategier? Observerede eller oplevede du nogen fagdidaktiske forskelle? Lærte du noget nyt?

Observationsskema

Om skemaet: Skemaet tager udgangspunkt i den didaktiske relationsmodel (Bjørndal og Lieberg, 1978) tilpasset observation i praksis (Reier Jensen, 2019). I løbet af lektionen noterer observatøren stikord. Stikordene skrives ud så hurtigt som muligt efter observationen. Efter lektionen reflekterer den, som har undervist, over lektionens forløb, efterfulgt af observatørens beskrivelse af, hvad de har set/hørt, og hvordan de har tolket dette.

Skole:	Trin:	Fag:	Tidspunkt:
1. Forberedelse: Rammefaktorer (Muliggør/begrænser)			
Rummets størrelse, klasserumsindretning, undervisningsudstyr og andre rammebetingelser			
Antal i klasserummet	Elever:	Lærere:	Andre voksne:
2. Læringsmål (Er det tydeligt, hvad målet er? Bliver målene udtrykt eksplicit?)			
3. Indhold (Tema/faglig substans. Beskrives med substantiver)			
4. Undervisningsmetoder og arbejdsformer – med tidsangivelse			

Elevernes aktiviteter (beskrives med verber)	
Lærernes aktiviteter (beskrives med verber)	
5. Vurdering	
Hvordan kan man se, om eleverne har opnået læringsmålene? Hvad skal observatørerne se efter? (tegn på læring) Hvordan gives tilbagemelding fra læreren?	
6. Begrundelser for faglige og didaktiske valg	
7. Observation: Klasseledelse	
Hvordan kommunikerer læreren med eleverne?	
Hvilke slags beskeder gives i starten af lektionen, og hvordan gives beskederne?	

Hvad gør læreren for at holde fokus på arbejdet under lektionen?	
Observerede du eksempler på situationsbestemt klasseledelse i løbet af lektionen? Beskriv.	
8. Observation: Didaktik	
Hvilke læremidler blev brugt? Hvordan reagerede eleverne på valg af læremidler?	
Hvordan blev stoffet forklaret?	
I hvilken grad var eleverne aktive i læringsaktiviteterne?	
Observerede du nogen tegn på motivation eller tegn på læring blandt eleverne?	
Hvordan gav læreren tilbagemelding om læringsmålene?	

Observerede du udfordringer, som handler om forskelligt fagligt niveau blandt eleverne i undervisningslektionen? Hvordan blev det håndteret?	
9. Observation: Refleksioner, spørgsmål eller kommentarer, som ellers ikke er afdækket	

Kilder:

Bjørndal, B., Lieberg, S. (1980). Nye veier i didaktikken? - en innføring i didaktiske emner og begreper. Aschehoug

Reier Jensen, A. (2019). Innvielse til læreryrket: En analyse av praksislærerens veiledningssamtaler. Cappelen Damm Akademisk